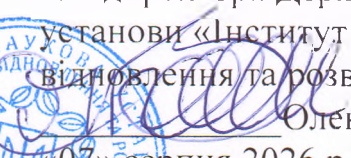

**МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ ТА ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ ЕКОЛОГІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ
ТА РОЗВИТКУ УКРАЇНИ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

в.о. директора Державної наукової
установи «Інститут екологічного
відновлення та розвитку України»

Олександр БОНДАР

«07» серпня 2026 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОБРАННЯ ВИБІРКОВИХ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ
здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Державної наукової установи
«Інститут екологічного відновлення та розвитку України»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Вченої ради

Державної наукової установи

«Інститут екологічного відновлення та
розвитку України»

Протокол № 5-26 від «07» серпня 2026 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення визначає порядок реалізації права здобувачів освіти Державної наукової установи «Інститут екологічного відновлення та розвитку України» (далі – Інститут) на вільний вибір навчальних дисциплін (освітніх компонентів), організаційні засади формування переліку вибіркових освітніх компонентів, порядок їх обрання, документального оформлення та включення до індивідуального навчального плану здобувача.

1.2. Положення застосовується під час реалізації освітніх програм, за якими Інститут здійснює підготовку здобувачів освіти, з урахуванням особливостей відповідного рівня вищої освіти та вимог конкретної освітньої програми.

1.3. Положення розроблено відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», стандартів вищої освіти, відповідних освітніх програм, нормативних документів у сфері вищої освіти, внутрішніх нормативних документів Інституту, зокрема Положення про індивідуальну освітню траєкторію здобувача вищої освіти.

1.4. Право здобувача освіти на вибір навчальних дисциплін реалізується в межах, визначених відповідною освітньою програмою та індивідуальним навчальним планом, відповідно до законодавства України.

1.5. Для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти обсяг вибіркової складової визначається відповідною освітньо-науковою програмою. У межах ОНП «Екологія» обсяг вибіркових освітніх компонентів становить **10 кредитів ЄКТС**, що відповідає вимозі щодо забезпечення здобувачам права на вибір не менше 25 відсотків кредитів ЄКТС освітньої складової програми.

1.6. Вибіркові освітні компоненти є складовою індивідуальної освітньої траєкторії здобувача та спрямовані на врахування його освітніх потреб, академічних інтересів, професійних орієнтирів і, для здобувачів третього рівня вищої освіти, тематики дисертаційного дослідження.

1.7. Реалізація права на вибір ґрунтується на принципах:

- академічної свободи та студентоцентрованості;
- індивідуалізації освітньої траєкторії;
- поінформованості здобувача про зміст і результати навчання за вибірковими освітніми компонентами;
- прозорості та доступності процедури вибору;
- добровільності вибору;
- відповідності вибіркових освітніх компонентів освітній програмі та її програмним результатам навчання;
- академічної доброчесності;
- рівності можливостей для здобувачів освіти.

1.8. Під час обрання вибіркових освітніх компонентів здобувач самостійно визначає освітні компоненти відповідно до власних освітніх і професійних потреб. Рекомендації наукового керівника, гаранта освітньої програми, викладачів або інших учасників освітнього процесу мають консультативний характер і не обмежують право здобувача на вільний вибір.

1.9. Для цілей цього Положення терміни «вибіркова дисципліна» та «вибірковий освітній компонент» використовуються відповідно до термінології, визначеної законодавством та відповідною освітньою програмою.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ВИБІРКОВОЇ СКЛАДОВОЇ

2.1. Метою вибіркової складової освітньої програми є забезпечення індивідуалізації освітнього процесу та формування здобувачем індивідуальної освітньої траєкторії відповідно до його освітніх, професійних і наукових потреб.

2.2. Основними завданнями реалізації вибіркової складової є:

- забезпечення здобувачам реальної можливості самостійно обирати освітні компоненти в межах, визначених освітньою програмою;
- поглиблення та розширення професійних і загальних компетентностей;
- врахування індивідуальних освітніх і наукових інтересів здобувачів;
- забезпечення можливості міждисциплінарного навчання;
- підтримка індивідуальної освітньої траєкторії здобувача;
- для здобувачів третього рівня вищої освіти – забезпечення можливості врахування тематики та завдань дисертаційного дослідження;
- створення умов для академічної мобільності та визнання результатів навчання, здобутих в інших закладах освіти та установах відповідно до встановлених процедур.

3. ФОРМУВАННЯ ТА ЗМІСТ КАТАЛОГУ ВИБІРКОВИХ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ

3.1. Перелік вибірових освітніх компонентів формується з урахуванням змісту відповідної освітньої програми, її цілей і програмних результатів навчання, сучасних тенденцій розвитку відповідної галузі, наукової діяльності Інституту та освітніх потреб здобувачів.

3.2. Перелік вибірових освітніх компонентів формується відповідальними за реалізацію освітньої програми структурними підрозділами та/або працівниками Інституту відповідно до його організаційної структури.

3.3. Каталог вибірових освітніх компонентів має містити щонайменше:

- назву освітнього компонента;
- кількість кредитів ЄКТС;
- короткий опис змісту;
- очікувані результати навчання;
- форму підсумкового контролю;
- інформацію про викладача або відповідального за реалізацію компонента – за наявності;
- пререквізити або інші вимоги до попередньої підготовки здобувача – за наявності.

3.4. Зміст вибірових освітніх компонентів має відповідати профілю освітньої програми, забезпечувати досягнення визначених нею програмних результатів навчання та не дублювати безпідставно зміст обов'язкових освітніх компонентів.

3.5. Для здобувачів третього рівня вищої освіти вибірові освітні компоненти можуть бути спрямовані, зокрема, на поглиблення методологічної, науково-дослідницької, професійної та міждисциплінарної підготовки відповідно до змісту ОНП «Екологія» та індивідуальної освітньої траєкторії здобувача.

3.6. Каталог вибірових освітніх компонентів затверджується у встановленому в Інституті порядку та оприлюднюється на офіційному вебсайті Інституту у доступній для здобувачів формі.

3.7. Інформація про вибіркові освітні компоненти має бути доступною здобувачам до початку процедури вибору та містити відомості, необхідні для усвідомленого прийняття рішення.

4. ПОРЯДОК ТА СТРОКИ ОБРАННЯ ВИБІРКОВИХ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ

4.1. Інститут забезпечує здобувачам можливість ознайомитися з каталогом вибіркових освітніх компонентів, їх змістом, обсягом у кредитах ЄКТС, очікуваними результатами навчання та формами контролю до здійснення вибору.

4.2. За потреби здобувач може отримати консультацію щодо вибору освітніх компонентів у гаранта освітньої програми, наукового керівника, викладачів відповідних освітніх компонентів та інших працівників Інституту, залучених до організації освітнього процесу.

4.3. Здобувач здійснює вибір вибіркових освітніх компонентів у строки, визначені Інститутом для відповідного навчального року.

4.4. Конкретні строки проведення процедури вибору визначаються наказом директора Інституту або іншим організаційно-розпорядчим документом відповідно до встановленого порядку організації освітнього процесу.

4.5. Вибір здійснюється шляхом подання заяви в електронній або паперовій формі чи в інший спосіб, визначений Інститутом.

4.6. Під час вибору здобувач враховує:

- власні освітні, професійні та наукові інтереси;
- зміст та програмні результати навчання освітньої програми;
- обсяг вибіркової складової, визначений освітньою програмою;
- результати попереднього навчання;
- для здобувачів третього рівня – тематику та завдання дисертаційного дослідження;
- за потреби – рекомендації наукового керівника та інших учасників освітнього процесу.

4.7. Результати вибору фіксуються у встановленому Інститутом порядку та враховуються під час формування або коригування індивідуального навчального плану здобувача.

4.8. Освітній компонент, обраний здобувачем та включений до його індивідуального навчального плану, стає обов'язковим для вивчення відповідно до встановленого порядку організації освітнього процесу.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИВЧЕННЯ ВИБІРКОВИХ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ

5.1. Вивчення вибіркових освітніх компонентів організовується відповідно до освітньої програми, індивідуального навчального плану здобувача та розкладу освітнього процесу.

5.2. Для організації вивчення вибіркового освітнього компонента формується академічна група відповідно до організаційних можливостей Інституту та встановлених ним вимог.

5.3. У разі якщо за певним вибіркоким освітнім компонентом не сформовано необхідної для його організації кількості здобувачів, Інститут інформує

здобувачів про відповідні обставини та забезпечує можливість здійснити повторний вибір із переліку доступних вибіркового освітніх компонентів.

5.4. Організаційні умови формування академічних груп не повинні необґрунтовано обмежувати право здобувача на вибір та можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії.

5.5. Вивчення вибіркового освітніх компонентів може здійснюватися у формах, передбачених освітньою програмою та організацією освітнього процесу в Інституті, зокрема в очній, дистанційній, змішаній, практичній, проєктній або іншій формі.

5.6. Для кожного вибіркового освітнього компонента забезпечуються відповідні навчально-методичні матеріали, освітнє середовище, оцінювання результатів навчання та зворотний зв'язок із здобувачами.

6. ЗМІНА ОБРАНИХ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ

6.1. Після завершення встановленого строку вибору зміна обраного вибіркового освітнього компонента здійснюється у виняткових випадках за обґрунтованою заявою здобувача та відповідно до встановленого в Інституті порядку.

6.2. Підставами для розгляду питання про зміну обраного освітнього компонента можуть бути об'єктивні обставини, що виникли після здійснення вибору, зміни в організації освітнього процесу, неможливість реалізації відповідного освітнього компонента або інші обставини, визнані поважними відповідно до внутрішніх нормативних документів Інституту.

6.3. Рішення щодо зміни вибіркового освітнього компонента приймається уповноваженою посадовою особою або структурним підрозділом відповідно до організаційної структури та внутрішніх нормативних документів Інституту.

6.4. У разі зміни обраного освітнього компонента відповідні зміни вносяться до індивідуального навчального плану здобувача.

7. ВИЗНАННЯ ТА ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

7.1. Інститут може визнавати та перезараховувати результати навчання, здобуті здобувачем в іншому закладі вищої освіти, науковій установі або в межах програми академічної мобільності, відповідно до законодавства України та внутрішніх нормативних документів Інституту.

7.2. Визнання результатів навчання здійснюється з урахуванням відповідності результатів навчання, змісту освітнього компонента та обсягу кредитів ЄКТС.

7.3. За наявності відповідної нормативної процедури Інститут може визнавати результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти.

7.4. Рішення про визнання результатів навчання оформлюється відповідно до встановленого в Інституті порядку та відображається в документах здобувача.

8. ДОКУМЕНТУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИБОРУ

8.1. Результати вибору вибіркового освітніх компонентів документуються у формі, визначеній Інститутом.

8.2. Обрані освітні компоненти включаються до індивідуального навчального плану здобувача.

8.3. Результати вивчення вибірових освітніх компонентів та отримані здобувачем оцінки відображаються в документах обліку освітнього процесу та, у встановленому законодавством порядку, у документах про освіту.

8.4. Документування результатів вибору та навчання за вибіровими освітніми компонентами здійснюється з дотриманням вимог щодо захисту персональних даних та академічної доброчесності.

9. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

9.1. Здобувач має право:

- отримувати повну та достовірну інформацію про вибірові освітні компоненти;
- вільно обирати освітні компоненти у межах, визначених освітньою програмою;
- отримувати консультації щодо змісту та результатів навчання за вибіровими освітніми компонентами;
- формувати індивідуальну освітню траєкторію з урахуванням власних освітніх і професійних потреб;
- ініціювати зміну обраного освітнього компонента у випадках і порядку, визначених цим Положенням та іншими внутрішніми нормативними документами Інституту;
- користуватися іншими правами, передбаченими законодавством України та внутрішніми нормативними документами Інституту.

9.2. Здобувач зобов'язаний:

- здійснювати вибір у встановлені строки;
- ознайомлюватися з інформацією про обрані освітні компоненти;
- виконувати вимоги індивідуального навчального плану;
- дотримуватися принципів академічної доброчесності;
- виконувати вимоги освітньої програми та внутрішніх нормативних документів Інституту.

10. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

10.1. Інститут забезпечує організаційні умови для реалізації здобувачами права на вільний вибір освітніх компонентів.

10.2. Гарант освітньої програми бере участь у забезпеченні відповідності вибірових освітніх компонентів цілям, змісту та програмним результатам навчання відповідної освітньої програми.

10.3. Працівники Інституту, відповідальні за організацію освітнього процесу, забезпечують своєчасне інформування здобувачів про каталог вибірових освітніх компонентів, строки та процедуру вибору.

10.4. Наукові керівники здобувачів третього рівня вищої освіти можуть надавати рекомендації щодо вибору освітніх компонентів з урахуванням тематики дисертаційного дослідження та індивідуальної освітньої траєкторії здобувача.

10.5. Відповідальність за організацію та дотримання процедури вибору вибірових освітніх компонентів розподіляється між учасниками освітнього процесу відповідно до їхніх повноважень, визначених законодавством, Статутом та внутрішніми нормативними документами Інституту.

11. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

11.1. Це Положення набирає чинності з дня його затвердження Вченою радою Інституту, якщо інше не встановлено рішенням Вченої ради.

11.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться та затверджуються в порядку, встановленому для його затвердження.

11.3. У разі внесення змін до законодавства України, нормативних документів у сфері вищої освіти або внутрішніх нормативних документів Інституту окремі положення цього документа застосовуються в частині, що не суперечить таким змінам, до моменту внесення відповідних змін до Положення.

11.4. Питання, не врегульовані цим Положенням, вирішуються відповідно до законодавства України, Статуту Інституту, відповідних освітніх програм та інших внутрішніх нормативних документів Інституту.